

8

ÇOK ÇEŞİTLİLİK VE TURİZM ARASINDAKİ İLİŞKİ: TURİZM NEDEN ÇOK KÜLTÜRLÜ, ÇOK ÇEŞİTLİ DÜNYADA YAŞAMAK İÇİN EN İYİ ARAÇ OLABİLİR

Prof. Dr Kemal BİRDİR

Doç. Dr. Sevda SAHİLLİ BİRDİR¹

Giriş

Her şeyin çeşitli olduğu bir dünyada, web tabanlı dijital teknolojiler, ulaşım sistemleri ve sosyal medyadaki gelişmeler sayesinde, diğer kültürleri öğrenmek ve anlamak, hayatlarımızı ve dünyanın başka yerlerindeki insanların hayatlarını nasıl yaşadıkları hakkında ki anlayışımızı zenginleştirmek için önemli bir araç gibi görünüyor (Foner, Duyvendak ve Kasinitz, 2019; Martinez-Pereza, Elche ve Garcia-Villaverde, 2019). Kültürel çeşitlilik kavramının birçok tanımı vardır ve bu kavram birçok açıdan önemli tartışmalara konu olmuştur, ve birçok önemli çalışmanın da yolunu açmıştır. Örneğin, Webster sözlüğü çeşitliliği şu şekilde tanımlar: (1) Farklı olma durumu: çeşitlilik ve, (2) Bir farklılık örneği veya noktası (Peterson, 1999). Öte yandan, İnsan Kaynakları Yönetimi Derneği² (2014), çeşitliliği şu şekilde tanımlamaktadır: “biyolojik ve örgütsel özellikleri, değerleri, inançları, deneyimleri, geçmişleri, tercihleri ve davranışları içeren farklılıklar ve benzerliklerin kolektif karışımı”. Birleşmiş Milletler, Evrensel Kültürel Çeşitlilik Bildirgesi’ne³ göre “biyo-çeşitliliğin doğa için gerekli olduğu kadar kültürel çeşitlilik de insanlık için gereklidir” (Madde 1). Bildiride ayrıca çeşitlilik; “herkese açık seçenek yelpazesini genişletir; sadece ekonomik büyüme açısından değil, aynı zamanda daha tatmin edici bir entelektüel, duygusal, ahlaki ve manevi varoluşa ulaşmanın bir yolu olarak ta, kalkınmanın köklerinden biridir”(Madde 3) şeklinde belirtilmektedir.

¹ Prof. Dr. kemalbirdir@mersin.edu.tr Doç. Dr. birdirss@mersin.edu.tr

² Societyfor Human Resource Management

³ Universal Declaration on Cultural Diversity, Evrensel Kültürel Çeşitlilik Bildirgesi, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü Genel Konferansı tarafından 2 Kasım 2001’deki otuz birinci oturumunda kabul edilen bir bildiridir - Vikipedi

Berno'ya (1995) göre, "turizme atfedilen sosyo-kültürel etkiler iki açıdan incelenebilir: bir toplulukta daha büyük ekonomik ve kültürel değişiklikler yoluyla işleyen dolaylı etkiler ve doğrudan yüz yüze karşılaşmalar. (s. 8). Gelişmiş ülkelerden gelen turistler ile gelişmekte olan ülkelerdeki yerel halk arasındaki doğrudan temasın genellikle çatışmaya, sömürüye ve sosyal sorunlara yol açtığına inanılıyor. Bu sorunlu ilişki geride şaşkın insanlar, sakat kurumlar ve harap olmuş bir çevre bırakabilir. Her şeye rağmen, destinasyonların bu turizm hareketinden ekonomik kazanımlar ve sosyo-kültürel kazanımlar da dâhil olmak üzere birçok önemli yoldan büyük ölçüde yararlandığına dair güçlü kanıtlar da bulunmaktadır.

İyi yönetilen ve gelişmiş turizm, diğer kültürlerle tanışmak ve onlardan bir şeyler öğrenmek için harika bir fırsat sunar. Son derece küreselleşmiş dünyanın önümüzdeki on yıllarda daha çeşitli bir ortam olacağı öngörülüyor. Bu nedenle, her kültüre karşı daha fazla hoşgörü, saygı ve anlayışa ihtiyacımız var ve turizm dünyadaki bu önemli kültürel değişimin önemli katalizörlerinden biridir.

Kaynaklar

1. Alexander, Z., Bakir, A., and Wickens, E. (2010). An Investigation into the Impact of Vacation Travel on the Tourist International Journal of Tourism Research.12, 574-590 (2010).
2. Amir, Y.,and Ben-Ari, R. (1985).International tourism, ethnic contact and attitude change. Journal of Social Issues, v. 41(3), pp. 105-115.
3. Bacsı, Z. (2017a). Cultural diversity and tourism competitiveness. II. Interational Scientific Conference on Tourism and Security, Zalakaros, December 1.,pp. 325 - 336.
4. Bacsı, Z. (2017b). Tourism and diversity. Deturope- the central european journal of regional development and tourism, v. 9 (2), pp. 25 - 57.
5. Berno, T. E. L.(1995). The Socio-cultural and psychological effects of tourism on indigenous cultures. University of Canterbury.
6. Chow, C. (2005). Cultural Diversity and Tourism Development in Yunnan Province, China, Geography , V. 90 (3), pp. 294-303
7. Carlson, J.,Burn, B. B., Useem, J., and Yachimowicz, D. (1990). Studyabroad: The experience of American undergraduates in Western Europe and the United States. Westport CT: Greenwood Press.
8. Domanovic, V. (2004). "Strategic positioning and competitive advantages of the tourist organisations," Tourism and hospitality management, v.10, No. 3-4, p. 65-78.
9. Doxey, G. V. (1975). A Causation Theory of Visitor-Resident Irritants: Methodology and Research inferences. The Sixth Annual Conference Proceedings of the Travel Research Association, San Diego, California, 8-11 September, 195-198.
10. Doxey, G. V. (1976). When Enough's Enough: The Natives are Restless in Old Niagara. Heritage Canada, 2(2), 26-27.
11. Foner, N., Duyvendak, J. W., and Kasinitz, P. (2019). Introduction: super-diversity in everyday life. In: Duyvendak, J.W., N. Foner& P. Kasinitz (eds.) (2019) Super-diversity in Everyday Life. New York: Routledge.
12. Goeldner, C.R. and Ritchie, J.R.B. (2009).Tourism: Principles, Practices, Philosophies. Wiley.
13. Gmelch, G. (1997).Crossing cultures: student travel and personal development. International Journal of Intercultural Relations,Vol. 21, No. 4, pp. 475-490.

14. Grzymala-Kazłowska, A., and Phillimore, J. (2018). Introduction: rethinking integration. New perspectives on adaptation and settlement in the era of super-diversity, *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 44:2, 179-196
15. Holmes, K. (2020). "How travelling enriches your life: 49 expert travellers comment," <https://outwittrade.com/how-traveling-enriches-your-life/>
16. John, A. (2020). Annmariejohn.com. (visited on 15 September, 2020).
17. Jones, D. (1999). The Definition of Diversity, *Journal of Library Administration*, 27:1-2, 5-15
18. Martinez-Perez, A., Elche, D., and Garcia-Villaverde, P. M. (2019). From diversity of interorganizational relationships to radical innovation in tourism destination: The role of knowledge exploration *Journal of destination marketing & management*, v. 11, pp. 80-88.
19. Mihaela, R., and Flavius, R. (2010). Managing Cultural Diversity in International Tourism. *Revista Economica*, Nr. 3(50), 429-434.
20. Mings, R. C. (1988). Assessing The Contribution Of Tourism To International Understanding. *Journal of Travel Research*, 27(2):33-38
21. Pavlukovic, V., Pejovic, L., Lukic, T. and Durdev, B. (2011). Interaction between tourists and residents: influence on tourism development. *Polish Sociological Review*. 173. 107-118.
22. <https://evershineholidays.com/7-ways-travel-enriches-your-life/> (visited on 15 September, 2020).
23. Peterson, L. (1999). The Definition of Diversity, *Journal of Library Administration*, 27:1-2, 17-26
24. Putova, B. (2018). Anthropology of Tourism: Researching Interactions between Hosts and Guests. *Czech Journal of Tourism*, 7(1), 71-92.
25. Reisinger, Yvette, (2009). *International Tourism – Culture and Behavior*, ISBN 978-0-7506-7897-1, Oxford, p.4, 11, 36, 40.
26. Reynolds, K. (2020). 13 benefits and challenges of cultural diversity in the work place, <https://www.hult.edu/blog/benefits-challenges-cultural-diversity-workplace>. (visited on 12 September, 2020).
27. Robinson, M. (1999). Cultural Conflicts in Tourism: Inevitability and Inequality. In M. Robinson & P. Boniface (Eds.), *Tourism and Cultural Conflicts* (pp. 1-32). New York: Cabi Publishing.
28. Society for Human Resource Management (2014). "HR terms", available at: www.shrm.org/template/tools/glossaries/hrterms/pages/d.aspx (visited on 12 September, 2020).
29. United Nations (1995). *Universal Declaration on Cultural Diversity, Global Agreement*, Mexico City.
30. Vertovec, S. (2007). Super-diversity and its implications, *Ethnic and Racial Studies*, 30: 6, 1024-1054